

Geschiedenis:

Oorlogspropaganda

Eerste Wereldoorlog: 1914-1918

De strijd werd niet alleen aan het front gevoerd, maar ook onder intellectuelen en in de media. De vijandbeelden moesten de publieke opinie warm maken voor nog weer nieuwe oorlogsinspanningen. De propaganda zou nog lang na deze oorlog weerklinken.

Niet alleen de media schaarden zich achter de oorlog, ook intellectuelen konden hun enthousiasme niet onderdrukken. Het 'Duitse wezen' stond op het spel. Er werden tegenstellingen gecreëerd van een oppervlakkige Franse rationele, mechanistische, door opgelegde regels verstarde burgerlijke *civilisation*, tegenover een diepe Duitse aristocratisch-verinnerlijkte, ware, zuivere, heroïsche *Kultur*. Zelfs intellectuelen als Thomas Mann, Stefan George en Georg Simmel lieten zich in dit soort bewoordingen uit.

Naarmate de oorlog vorderde werd propaganda een steeds belangrijker wapen in de strijd. In de Franse en Britse media werden de Duitsers als brute hunnen afgeschilderd die al plunderend en verkrachtend Belgische dorpen hadden verwoest. In films en foto's werden de oorlogsverwoestingen ook vastgelegd. In Duitsland deden geruchten de ronde dat Belgische soldaten Duitse krijgsgevangenen de ogen uitstaken en dat het Franse leger Afrikanen inzette, die beestachtige, voor de beschaafde wereld ondenkbare strijdmethoden hanteerden.

Oorlogspropaganda

De oorlogspropaganda, inclusief de censuur, had twee negatieve gevolgen voor de periode na de Eerste Wereldoorlog. Ten eerste verloor men in het vaderland het contact met wat er aan het front gebeurde. Toen het Duitse leger in 1918 een wapenstilstand vroeg, werd dat in Duitsland als een grote schok ervaren. Het beeld werd gecreëerd dat niet het leger maar de regering voor de capitulatie verantwoordelijk was. Deze 'dolkstootlegende' werd door de nationaal-socialisten als argument gebruikt om de gehate Vrede van Versailles terug te draaien. Een tweede gevolg van de oorlogspropaganda was dat tijdens de Tweede Wereldoorlog – ten onrechte – niet niet iedereen de gruwelijke verhalen over de massamoord op de Joden meteen voor waar wilde aannemen.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/naslagwerk/40/oorlogspropaganda>